

תלמוד לומר – בא הכתוב ופירש 'תקרו' לומר לך שקרוב קרוב
 קרוב – יש להקדים בירושה את הקרוב יותר, ולכן לא יקדמו
 לאחים מפני שהאחים קרובים יותר למת, שכן קמים תחתיו ליבום,
 ואילו האב אינו קם תחת בנו.
 משיבה הגמרא: אחי האב לא צריכי קרא – אין אנו צריכים פסוק
 כדי להקדים את האב לאחיו, אלא יש להקדימו מסברא, שכן אחי
 האב מבח מאן קא אתו – מבח מי הם באים לירש, מבח אב – מכחו
 של אבי המת (שהוא אחיהם), ואם כן קאי אב קאי דרתי אחי האב
 – וכי יעלה על דעתך לומר שאם האב קיים יקדמו אחי האב
 וירשו, הרי הם יורשים רק מכחו, אלא ודאי האב קודם לשאר
 אחיו, ולכן אין לומר שהפסוק 'שאר' בא לדרשה זאת, אלא
 בהכרח שהפסוק בא לחדש ולומר שהאב קודם אפילו לאחי המת.
 לאחר שנתבאר שאבי המת קודם לשאר אחיו בירושת בנו, מקשה
 על כך הגמרא: וְהָא קָרָא לְאוּ חָבִי בְתִיבִי – והרי לא כל כתובים
 הפסוקים, דְּבְתִיבִי (במדרב כו יא) 'וְאִם אֵין אַחִים לְאָבִיו וְגו' וְנָתַתָּם אֶת
 נַחֲלָתוֹ לְשָׂארוֹ, אם כן מפורש בפסוק שאחי האב קודמים לאב,
 ורק אם אין לו אחים הוא יורש, ושמו גזירת הכתוב היא
 להקדימו לאב.
 מתרצת הגמרא: קָרָא שְׂאֵל בְּסֻדְרָן בְּתִיבִי – הפסוקים נכתבו שלא
 כסדרם, וסדר היורשים לא כפי הסדר שנמנו בתורה.
 שנינו בברייתא לעיל (קט) שהמקור לכך שהאב קודם לאחי המת
 הוא מ'שאר'. כעת מביאה הגמרא תנא החולק על כך ודורש זאת
 מפסוק אחר: וְהָא תָנָא מִיְיָיָה לָהּ מְהֵמָּה – ותנא זה לומד זאת
 מכאן, דְּתָנָא – ששינונו בברייתא, אֶת זו דְּרִישׁ רַבִּי יְשִׁמְעֵאל בְּרַבִּי
 יוֹסֵי, נאמר (במדרב כו ה) 'אִשׁ כִּי יָמוּת וְכֵן אֵין לוֹ וְגו' 'וְהַעֲבַרְתָּם אֶת
 נַחֲלָתוֹ לְבָתוֹ, ואילו בנחלת שאר היורשים נאמר 'ונתתם',
 ומשמעות לשון זו היא שיש להעביר את הנחלה מיורש אחד
 וליתנו לבת, ולכן יש לדרוש שבמקום פת אֶתָּה מְעַבֵּיר נַחֲלָה מִן
 הָאָב – כשאדם מת בלא בנים ויש לו בת, מעבירים את הירושה
 מהאב לבת, וְאִי אֶתָּה מְעַבֵּיר נַחֲלָה מִן הָאָב בְּמִקּוֹם אַחֵין – אולם
 אם אין למת בן ובת אלא רק אחים, אין מעבירים את הנחלה
 מהאב לאחים, נמצא שהאב קודם לאח.
 שואלת הגמרא: וְאִימָא בְּמִקּוֹם פֶּת אֶתָּה מְעַבֵּיר נַחֲלָה מִן הָאֲחֵין –
 שמו נאמר ש'והעברתם' בא ללמד שיש להקדים בת לאחים
 ומעבירים מהם נחלה לבת, ואם אין בת יורשים האחים,

דְּהָכָא תְּרִיבִי וְהָכָא תְּרִיבִי – שהרי הבן קירבתו יתירה שקרוב הוא
 בשני דברים, יעוד אמה העבריה, ושדה אחוזה, ואילו האח קרוב
 הוא רק בדבר אחד, ביבום. ומאחר שקירבת הבן לאביו היא יתירה
 מאח, מסתבר שגם לענין ירושה הבן קודם לאח.
 מתרצת הגמרא: שְׂדֵה אַחֲזוּזָה גוּפָה – גופו של דין זה שאנו מרבים
 רק את הבן לענין שדה אחוזה, מְהֵמָּה מְעַמָּא הוּא דְּקָא בְּיִמְמָא לִיה
 לְתָנָא – לומדו התנא רק מבח טעם זה שיש לפרוך כלום יש יבום
 אֶלָּא בְּמִקּוֹם שְׂאֵין בֵּן הָא יֵשׁ בֵּן אֵין יוֹבֹם, ונמצא שהבן קרוב מהאח,
 ולכן קודם הוא לו אף בשדה אחוזה. אולם בלא הטעם של קדימת
 הבן ביבום, לא היה לנו להקדימו אף לשדה אחוזה, שהרי לבן
 מעלה אחת לגבי יעוד, ולאח גם מעלה אחת לגבי יבום. ועל כן
 אלמלא תירוצו הגמרא שהבן קודם לאח אפילו לגבי יבום, אין אנו
 יכולים להקדים את הבן לאח על סמך קירבתו היתירה, כיון שסוף
 סוף לכל אחים יש רק מעלה אחת, ונמצא שהבן והאח שווים
 בקירבתם למת. אולם תירוצו הגמרא שהבן קודם לאח אף
 לגבי יבום, נמצא שלאח אין אפילו מעלה אחת, ובהכרח שהפסוק
 בא לרבות את הבן לענין ירושה.
 הגמרא לעיל (קט) הביאה ברייתא הדורשת מהכתוב 'שאר'
 שהאב יורש את בנו וקודם לאחי המת, הגמרא שואלת על דרשה
 זו: אִימָא – שמו נפרש את כוונת הכתוב כך, 'שאר' זֶה הָאָב, מְלִמְד
 שְׂהָאָב קוֹדֵם אֶף לְבֵת וְלֹא רַק לָאָב, שהרי הבת אינה קמה תחת
 אביה לבתום, יָבֹל יָקִידִים אֶף לָבֵן, תלמוד לומר (במדרב כו יא) 'ונתתם
 אֶת נַחֲלָתוֹ לְשָׂארוֹ וְתָקִיד אֲלֵיוֹ, מלמדינו הכתוב שקרוב קרוב קודם
 – יש להקדים בירושה את הקרוב יותר, והוא הבן, שהרי קם ליעוד
 ושדה אחוזה תחת אביו, ולכן אין להקדים את האב לבן, אולם
 עדיין האב קרוב הוא מבחו ומאחיו של מת ויש להקדימו להם.
 משיבה הגמרא: בֵּינָן דְּלַעֲזֵין יוֹבֹם בֵּן וְבֵת כִּי הִדְרִי נִיגְהוּ – כיון
 שלגבי יבום הבן והבת שווים הם, שהרי אף הבת פוטרת את אמה
 מיבום, ואילו אבי המת אינו פוטר את אשת בנו מן היבום, נמצא
 שהבת קמה תחת אביה יותר מאבי המת ואחיו, לכן לַעֲזֵין נַחֲלָה
 נְמִי בֵּן וְבֵת כִּי הִדְרִי נִיגְהוּ – כך גם לגבי הירושה הבת שווה לבן,
 ואף היא קודמת לאב ולאחים.
 הגמרא שואלת עוד על דרשה זו: וְאִימָא – ושמו נפרש 'שאר'
 זֶה הָאָב, מְלִמְד שְׂהָאָב קוֹדֵם בִּירוּשָׁת בְּנוֹ הַמֵּת לְאָחִי הָאָב בְּלִבְדוֹ,
 יָבֹל יָקִידִים לְאָחֵין – שמו תאמר שיהיה קודם אף לאחי המת,

דְּאִתְרַמִּי לִיהַּ נִבְרָא דְשִׁמְיָה לִי – שהוּדַמְנוּ לוֹ אָדָם שִׁשְׁמוֹ לוי לשרת
את הפסל, והטעם שהשתבח בזה הוא משום שמאחר ששמו לוי
יהיו העם סבורים שהוא לוי ממש.
מקשה הגמרא: וְכִי לִי שְׁמוֹ, וְהֵלֵךְ יְהוֹנָתָן שְׁמוֹ, שְׁנֵאמַר (שם יח ל)
יְהוֹנָתָן בֶּן נִרְשֵׁם בֶּן מְנַשֶּׁה הוּא וּבָנָיו הָיוּ בִּתְנִים לְשֶׁבֶט הַדָּנִי – פסוק
זה נאמר על אותו נער ומפורש בו ששמו יחונתן, אלא מוכרחים
לומר שמה שנאמר בו שהוא לוי הכוונה שהוא משבט לוי ואמו
מיהודה, ובכל זאת נקרא ממשפחת יהודה אחר אמו, נמצא שאף
משפחת אם נקראת משפחה.
הגמרא חוזרת ומקשה על המקשן עצמו: אֲמַר לִי, וְלִשְׁמַעְיָה –
ולשיטתך שהנער היה משבט לוי, וְכִי גֵרְשׁוֹם אֲבִיו שֶׁל יְהוֹנָתָן בֶּן
מְנַשֶּׁה הוּא, וְהֵלֵךְ בֶּן מְנַשֶּׁה הוּא, דְּכֵתִיב (דברי הימים א' כג טו) בְּנֵי מְנַשֶּׁה
נִרְשֵׁם וְאֶלְעִזָּר, אֲלָא מֵדוּעַ נִתְיַחַס אַחֵר מְנַשֶּׁה, מִתּוֹךְ שֶׁעָשָׂה יְהוֹנָתָן
מְעֵשֶׂה מְנַשֶּׁה וְשִׁמַּשׁ לַעֲבוּדָה זָרָה, תֵּלֵאֵל הַכֶּתוּב מְנַשֶּׁה שֶׁגַם עֶבֶד
עֲבוּדָה זָרָה, הֵכָא נִמְי הַטַּעַם שֶׁקְרָאוּ הַכְּתוּב 'מִמְשַׁפַּחַת יְהוּדָה' אֵף
שְׁבִאמֶת הִיא מִשְׁבַּט לוי וכמו שהוכחת לעיל, הוּא מִתּוֹךְ שֶׁעָשָׂה
מְעֵשֶׂה מְנַשֶּׁה דְּאִתִּי – [שְׁבִא] מִיְהוּדָה, שִׁמְנֵשָׁה הִיא בְּנוֹ שֶׁל חֻזְקִיָּהוּ
מֶלֶךְ יְהוּדָה, תֵּלֵאֵל הַכֶּתוּב בִּיְהוּדָה, אוֹלַם לֹא הִיא מִשְׁבַּט יְהוּדָה לֹא
מִצַּד אֲבִיו וְלֹא מִצַּד אִמּוֹ, וְאִם כֵּן אֵין רֹאיהּ שִׁמְשַׁפַּחַת אִם קְרוּיָה
מִשְׁפַּחָה.
מסיקה הגמרא בענין זה: אֲמַר רַבִּי יוֹחָנָן מְשׁוֹם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחִי,
מִכָּאֵן – מִזֶּה שִׁיחַ הַכְּתוּב אֵין יְהוֹנָתָן לִמְנַשֶּׁה מִחוּמַת מַעֲשִׂי, וְכֵן
שֶׁקְרָאוּ מִמְשַׁפַּחַת יְהוּדָה, שְׁתּוּלִין אֵת הַקִּלְקֵלָה בְּמִקְוֵילָל –
שְׁבִאמֶת פֶּרְשָׁה מִבּוּאָר שֶׁנַּעֲשֶׂה כֵּחַ לַעֲבוּדָה זָרָה, וְזוּהִי קִלְקֵלָתָהּ,
וְנִתְיַחַס לַמִּקְוֵילָל שֶׁהוּא מְנַשֶּׁה שְׁעֶבֶד עֲבוּדָה זָרָה.
רַבִּי יוֹסִי בְּרַחֲמִינָא אֲמַר, מִהֵכָּא – מִכָּאֵן דּוֹרְשִׁים זֹאת, שֶׁנֶּאֱמַר לִגְבִי
אֲדוֹנִיָּה (מלכים א' יא ו) וְנִסֵּם הוּא מִזֶּבֶן תֹּאֵר מֵאָדָם, וְאֵתָּה יְלִידָה אֲחֵרִי
אֲבִשְׁלוֹם, מִשְׁמַע שֶׁאֲדוֹנִיָּה וְאֲבִשְׁלוֹם הֵיוּ מֵאֻתָּה אִם, וְקִשָּׁה, וְהֵלֵא
אֲדוֹנִיָּה הִיא בֶּן חֵנִית, וְאֲבִשְׁלוֹם הִיא בֶּן מַעֲכָה, וְאִינִם מֵאֻתָּה אִם.
אֲלָא מִתּוֹךְ שֶׁעָשָׂה אֲדוֹנִיָּה מְעֵשֶׂה אֲבִשְׁלוֹם דְּמִרְדָּ בְּמַלְכוּת, תֵּלֵאֵל
הַכֶּתוּב בְּאֲבִשְׁלוֹם. (הִכִּי נִמְי מִתּוֹךְ שֶׁעָשָׂה מְעֵשֶׂה מְנַשֶּׁה תֵּלֵאֵל הַכֶּתוּב
בְּמְנַשֶּׁה).
הגמרא מוסיפה לדרוש בענין זה: אֲמַר רַבִּי אֶלְעִזָּר, לְעוֹלָם יִדְבַּק
אָדָם בְּטוֹבִים וְיִשָּׂא בֵּת טוֹבִים, שֶׁהָרִי מְשֶׁה שֶׁנֶּשֶׂא אֵת בֵּת יִתְרוֹ שְׁהִיָּה
כֵּחַ לַעֲבוּדָה זָרָה, יֵצֵא מִמֶּנּוּ יְהוֹנָתָן שְׁהִיָּה בֶּן בְּנוֹ שֶׁל מְשֶׁה וְהִיא
כֵּחַ לַעֲבוּדָה זָרָה אֵף שֶׁאֵין זֶה רֹאיוּ מִצִּדּוֹ וּמִצַּד יַחְסוֹ, וְאִילוּ אֲחֵרִין
שֶׁנֶּשֶׂא אֵת בֵּת עֲמִינֶזֶב שְׁהִיָּה צִדִּיק, יֵצֵא מִמֶּנּוּ פְּנֵהָ שְׁהִיָּה בֶּן בְּנוֹ
שֶׁל אֲחֵרִין, וְקִינָא קְנָתָהּ ה' וְזִכָּה לַכְּהֹנֶת עוֹלָם אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא הִיא
רֹאיוּ לַהֲיוֹת כֵּחַ מִצַּד הַדִּין.
מקשה הגמרא: וְפִנְחָס לֹא מִיתְרוֹ אֲתִי – בֹּא, וְהָאֵת בְּתִיב (שמות ו כה)
'וְאֶלְעִזָּר בֶּן אֲחֵרִין לָקַח לִי מִבְּנוֹת פּוּטִיָּאל לֹא לְאִשְׁחִי' – וְהִיא נֶאֱמַר
שֶׁאֲלַעֲזָר אֲבִיו שֶׁל פִּנְחָס לָקַח אִשָּׁה מִבְּנוֹת פּוּטִיָּאל, מֵאִי לֹא דְּאִתִּי
מִבֵּת יִתְרוֹ מִמֶּשֶׁ, שֶׁנֶּקְרָא פּוּטִיָּאל עַל שֵׁם שְׁפִיטָם עֲגָלִים לַעֲבוּדָה
זָרָה, הִרִי שֶׁאֵף שֶׁאֲחֵרִין דִּבֶּק בְּטוֹבִים מִכָּל מָקוֹם אֲלַעֲזָר בְּנוֹ לֹא דִבֶּק
בְּטוֹבִים, וּבְכָל זֹאת בְּנוֹ פִּנְחָס הִיא צִדִּיק, וְאִם כֵּן אֵין רֹאיהּ שֶׁצִּרִּיךְ
אֲדָם לְדִבֶּק דְּרוּקָא בְּטוֹבִים. מִתְרַצָּה הַגְּמָרָה: לֹא – פִּנְחָס לֹא מִבֵּת
יִתְרוֹ הוּא, וְמָה שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ שֶׁלָּקַח מִבְּנוֹת פּוּטִיָּאל הוּא מְשׁוֹם דְּאִתִּי
מִבְּנוֹת יוֹסֵף שֶׁנֶּקְרָא פּוּטִיָּאל עַל שֵׁם שְׁפִיטָם – הַתְרִיס וְנִלְחַם
בְּצִירִי, וְלַעֲלוֹם יִשׁ לַהֲכֹיֹחַ שִׁדְּיָב אֲדָם בְּטוֹבִים.
מקשה הגמרא: כִּיצַד אֲפֻשֶׁר לֹמַר שֶׁפִּנְחָס לֹא מִיתְרוֹ הוּא, וְהֵלֵא
שְׁכָמִים מִבָּיִת אוֹתוֹ – אֵת פִּנְחָס, וְאִמְרִים רֵאִיתִם בֶּן פּוּטִיָּה, וְהָאֵת
כְּלוֹמַר בֶּן שְׁפִיטָם אֲבִי אֲמֹן – [יִתְרוֹ] עֲגָלִים לַעֲבוּדָה זָרָה, וְהָיוּ נִשְׂאִי
שְׁכָמִים מִיִּשְׂרָאֵל, נִמְצָא שְׁהִיא מִרְעוֹ שֶׁל יִתְרוֹ.

אוֹלַם וְאִי אֵתָּה מְעִבֵּיר נִחְלָה מִן הָאֵב אֲפִילוּ בְּמָקוֹם בֵּת, כִּיּוֹן שֶׁלִּגְבִי
הָאֵב אֵין גִּילּוֹ מִהַפְסוֹק שֶׁהִבֵּת קוֹדֶמֶת לוֹ, וְאִם כֵּן יִהְיֶה הָאֵב קוֹדֶם
אֲפִילוּ לִבֵּת מֵאֲחֵר שֶׁהוּא יוֹתֵר קְרוֹב לִמֶּת.
מְשִׁיבָה הַגְּמָרָה: אִם כֵּן שֶׁהִעֲבֵרְתִּם בֹּא לִלְמַד שֶׁהָאִיִּם יוֹרְשִׁים
כְּשֶׁאֵין בֵּת, לֹא נִכְתוּב רַחֲמָנָא 'הִעֲבֵרְתִּם', שְׁהִרִי דִין זֶה מִפּוֹרֶשׁ
בְּפִסּוֹק (במדבר כו ט) 'זֹאֵם אֵין לוֹ בֵּת וְנִתְתַּם אֵת נַחֲלָתוֹ לֵאחֲרָיו, אֲלָא
וְדֹא שֶׁהִעֲבֵרְתִּם' בֹּא לְהַקְדִּים אֵת הַבֵּת לֵאב.
שְׁוֹאֵלֶת הַגְּמָרָה: וְלִמָּן דְּנִפְקָא לִיהַּ – לְרַבִּי יִשְׁמַעֵאל בְּרַבִּי יוֹסִי
שְׁדוֹרֶשׁ יְרוּשָׁת אֲבִי מִ'הִעֲבֵרְתִּם', הֵא 'שִׁארוֹ' מֵאִי עֵבֵיד לִיהַּ. מְשִׁיבָה
הַגְּמָרָה: מִיָּפֵעַ לִיהַּ לְכַדְתִּנָּא, 'שִׁארוֹ' זֶה אֲשֶׁתוֹ, מִלְּמַד שֶׁהַפֶּעַל יוֹרֵשׁ
אֵת אֲשֶׁתוֹ.
שְׁוֹאֵלֶת הַגְּמָרָה: וְלִמָּן דְּנִפְקָא לִיהַּ יְרוּשָׁת אֲבִי מִ'שִׁארוֹ', הֵא
'הִעֲבֵרְתִּם' מֵאִי עֵבֵיד לִיהַּ, הִרִי הִיא אֲפֻשֶׁר לִכְתוּב 'וְנִתְתַּם' כְּמוֹ
בְּבִיּוֹן – בְּכָל הַיּוֹרְשִׁים, וְאִמְרִי בְּהֵן לִשׁוֹן נִתְיָנָה, וְכָאֵן – בִּירוּשָׁת בֵּת,
נִאֲמָרָה בְּהֵן לִשׁוֹן הַעֲבֵרָה, לִלְמַד שֶׁאֵין לָךְ מִי שֶׁמְעֵבֵיר נִחְלָה מִשְׁכָּם
לְשֶׁכֶּם אֲלָא בֵּת, הוּאִיל וְכִנָּה וְכַעֲלָה יוֹרְשִׁין אוֹתָהּ, וְכִשְׁהִם אִינִם
מִשְׁבַּט אִמָּם, נִמְצָא מִמּוֹן שְׁבֵטָה שְׁבָא לֵה בִירוּשָׁה מֵאֲבִיָּה, עוֹבֵר
לְשֶׁכֶּם בַּעֲלָה כְּשֶׁהוּא אוֹ בְּנִם יוֹרֵשׁ אוֹתָהּ. וְלְרַבִּי הַפְּסוֹק בֹּא לִלְמַד
שֶׁהַבַּעַל יוֹרֵשׁ אֵת אֲשֶׁתוֹ, וְשֶׁהָבַן יוֹרֵשׁ אֵת אִמּוֹ.
הַגְּמָרָה מְבַרֶּרֶת אֵת שִׁיטַּת הַתַּנָּא שֶׁהוּבָא בְּבִרְיִיתָא לַעֲלוֹ (קמ)
שְׁדוֹרֶשׁ 'שִׁארוֹ' זֶה הָאֵב. מְקַשָּׁה הַגְּמָרָה: וּמִמָּא דְ'שִׁארוֹ' זֶה הָאֵב,
הָאֵם לֹא מְשׁוֹם דְּכֵתִיב (ויקרא יח יב) 'שִׁארוֹ אֲכִיד הוּא'. אִימָא שִׁ'שִׁארוֹ'
זֶה הָאֵם, דְּכֵתִיב (שם יח יג) 'שִׁארוֹ אֲמִיד הוּא', נִמְצָא שֶׁגַם הָאֵם נִקְרָאת
בְּלִשׁוֹן הַפְּסוֹק 'שִׁארוֹ', וְאִם כֵּן נִדְרֹשׁ מִ'שִׁארוֹ' שֶׁבִין הָאֵב וּבִין הָאֵם
יּוֹרְשִׁים אֵת הֵבֶן.
מִתְרַצָּה הַגְּמָרָה: אֲמַר רַבָּא, אֲמַר קְרָא (במדבר כו יא) 'וְנִתְתַּם אֵת
נַחֲלָתוֹ לְשִׁארוֹ הַקָּרֵב אֵלָיו מִ'מִּשְׁפַּחְתּוֹ' יוֹרֵשׁ אֹתָהּ, כְּלוֹמַר רַק מִי
שֶׁקְרוּי 'מִשְׁפַּחְתּוֹ' יוֹרֵשׁ אוֹתוֹ, וְהִדִּין הוּא שֶׁרַק מִשְׁפַּחַת אֲבִי – קְרוּבִיו
מִצַּד אֲבִיו, קְרוּיָה מִשְׁפַּחָה, וְאִילוּ מִשְׁפַּחַת אִם אֵינָה קְרוּיָה מִשְׁפַּחָה,
דְּכֵתִיב (במדבר כו ב) 'לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבוֹתָם', כְּלוֹמַר רַק הַקְּרוּבִים
שֶׁמִּצַּד הָאֵב נִקְרָאִים מִשְׁפַּחָה. נִמְצָא שֶׁהָאֵם אֵינָה נִקְרָאת
'מִשְׁפַּחְתּוֹ', וְלִכְךָ אֵינָה יוֹרֵשֶׁת אֵת בְּנָה.
מְקַשָּׁה הַגְּמָרָה: וּמִשְׁפַּחַת אִם אֵינָה קְרוּיָה מִשְׁפַּחָה, וְהָאֵת בְּתִיב
(שופטים יז י) 'וְהָיָה נַעַר מִבֵּית לָחֶם יְהוּדָה מִמִּשְׁפַּחַת יְהוּדָה וְהוּא לִי
וְהוּא גַר שָׁם, הָאֵת נִפְקָא קִשְׁיָא – פִּסּוֹק זֶה מִצַּד עֲצֻמוֹ קִשָּׁה הוּא, הִרִי
אֲמָרָה 'וְהוּא לִי', אֲלָמָא מִלּוֹי אֲתִי – מוֹכֵחַ שֶׁמִּשְׁבַּט לוי הוּא בֹּא,
וְנֶאֱמַר גַּם 'מִמִּשְׁפַּחַת יְהוּדָה', אֲלָמָא מִיְהוּדָה אֲתִי, אֲלָא לֹא דְּאֲבוֹתָהּ
מִלּוֹי וְאִמִּיתָה מִיְהוּדָה – אֲלָא כְּדִי לִישֵׁב אֵת הַפְּסוֹק מוֹכְרָחִים לֹמַר
שֶׁאֲבִיו מִשְׁבַּט לוי וְאִמּוֹ מִשְׁבַּט יְהוּדָה, וְקָאֲמַר עַל יַחְסוֹ מִצַּד הָאֵם
'מִמִּשְׁפַּחַת יְהוּדָה', נִמְצָא שֶׁגַם מִשְׁפַּחַת אִם קְרוּיָה מִשְׁפַּחָה. מִתְרַצָּה
הַגְּמָרָה: אֲמַר רַבָּא בְּרַחֲמִינָא, לֹא כֵךְ תִּפְרֹשׁ אֵת הַפְּסוֹק, אֲלָא גְּבָרָא
דְּשִׁמְיָה לִי – הִנֵּעַר הִיא שְׁמוֹ לוי, אֵךְ אֲבִיו הִיא מִשְׁבַּט יְהוּדָה, וְלִכְךָ
נֶאֱמַר בּוֹ 'מִמִּשְׁפַּחַת יְהוּדָה', וְרַק מִשְׁפַּחַת אֲבִי קְרוּיָה מִשְׁפַּחָה, כִּפִּי
שֶׁאֲמַרְנוּ בְּתַחֲבִילָה.
מְקַשָּׁה הַגְּמָרָה: אִי הִכִּי שֶׁרַק שְׁמוֹ לוי, תֵּינִי דְּקָאֲמַר מִיכָּה – וְכִי עַל
זֶה הַתִּפְאָר וְאִמְרָה מִיכָּה (ישעיה יא) 'עֲתָה יִדְעִיתִי כִּי יִיָּבֵי ח' לִי, כִּי הִיא
לִי הִלּוֹי לְבִתִּי' – כִּיּוֹן שֶׁהוּדַמְנוּ לִי לוי לְשֶׁרֶת אֵת הַפְּסַל, וְכִי אֲפֻשֶׁר
לֹמַר שֶׁהִשְׁתַּבַּח בְּכֵךְ שִׁשְׁמוֹ לוי אֵף עַל פִּי שְׁהִיָּה מִשְׁבַּט יְהוּדָה, מָה
הִשְׁבַּח בְּכֵךְ, אֲלָא בְּהִכְרַח מִשְׁמַע שְׁהִיָּה מִשְׁבַּט לוי מִמֶּשׁ שֶׁבָּחָם
בְּחַר ה' לְשֶׁרֶתוֹ. וְלִפִּי זֶה צִרִּיךְ לְתַרְץ כְּדִלְעִיל שֶׁאֲבִיו מִשְׁבַּט לוי
וְאִמּוֹ מִשְׁבַּט יְהוּדָה, וְאִם כֵּן חוֹזֵרֶת הַקּוּשִׁיא שֶׁמִּכָּאֵן מוֹכֵחַ שֶׁגַם
מִשְׁפַּחַת אִם קְרוּיָה מִשְׁפַּחָה. מִתְרַצָּה הַגְּמָרָה: אֵין – כֵּן, אֲכֵן מִדּוּבֵר

אפילו הבשר הגשמי שנתפס בחוש המישוש, גם הוא יראה אלוקות.